Kiswahili Gredi ya 8

Muhula wa 1 - maandalio 40 kamili ya masomo

Tayari kufundishwa, kwa muundo wa KICD | vipindi vya dakika 40 | PDF na Word inayoharirika

KUHUSU KIFURUSHI HIKI

Maandalio 40 kamili ya masomo ya Kiswahili Gredi ya 8, tayari kufundishwa kwa Muhula wa 1, yanayoshughulikia mada za Usafi wa sehemu za umma, Matumizi yafaayo ya dawa, Dhiki zinazokumba wanyama, Matumizi bora ya maliasili na Majukumu ya kijinsia, kila moja ikiwa na vipindi vyake vya kusikiliza na kuzungumza, kusoma, kuandika na sarufi.

MADA KATIKA KIFURUSHI HIKI

Mada	Jina	Vipindi
1.1.1	Kusikiliza na Kujibu Mahojiano	2
1.2.1	Kusoma kwa Ufahamu: Kifungu cha Simulizi	2
1.3.1	Viakifishi: Alama ya Hisi na Ritifaa	2
1.4.1	Viwakilishi vya Nafsi, Vionyeshi na vya Idadi	2
2.1.1	Kusikiliza kwa Kina: Sauti /g/ na /gh/	2
2.2.1	Kusoma kwa Mapana: Matini ya Kujichagulia	2
2.3.1	Barua ya Kirafiki ya Kutoa Shukrani	2
2.4.1	Viwakilishi vya Sifa, vya Pekee na Viulizi	2
3.1.1	Hadithi: Mighani	2
3.2.1	Kusoma kwa Kina: Tamthilia	2
3.3.1	Insha za Kubuni: Insha ya Masimulizi	2
3.4.1	Viwakilishi Vimilikishi na Visisitizi	2
4.1.1	Hadithi: Visasili	2
4.2.1	Kusoma kwa Ufasaha	2
4.3.1	Insha za Kubuni: Insha ya Masimulizi	2
4.4.1	Nyakati na Hali: Hali ya Mazoea na Timilifu	2
5.1.1	Kusikiliza Maagizo	2
5.2.1	Kusoma kwa Ufahamu	2
5.3.1	Insha ya Maelekezo	2
5.4.1	Nyakati na Hali: Wakati Uliopita na Ujao Hali Timilifu	2

KATIKA KILA ANDALIO LA SOMO

- Matokeo maalum yanayotarajiwa, maswali dadisi, umilisi wa kimsingi, maadili, masuala mtambuko na nyenzo zinazohitajika.
- Hatua za kipindi zenye muda: anachofanya mwalimu na wanachofanya wanafunzi, kuanzia utangulizi hadi hitimisho.
- Maudhui muhimu (mfano, maelezo au shughuli ya vitendo), kisha maswali manne ya mazoezi pamoja na majibu kwa mwalimu.
- Kosa la kawaida la kuepuka, na mawazo kwa wanafunzi wanaohitaji msaada na kwa walio tayari kwa zaidi.
- Kigezo cha tathmini cha viwango vinne vya CBC (EE, ME, AE, BE), kazi ya nyumbani, na nafasi ya tafakari ya kujaza baada ya kufundisha.

KIONJO CHA KIPINDI CHA 1

Vipengele vya kuzingatia unaposikiliza mahojiano kuhusu usafi wa soko la mji

Kufikia mwisho wa kipindi, mwanafunzi aweze: a) kutambua vipengele vya kuzingatia katika kusikiliza mahojiano; b) kusikiliza mahojiano kuhusu usafi wa sehemu za umma na kueleza hoja zake kuu

> **Mahojiano ya redio: Mwanahabari Amina na Afisa wa Usafi, Bw. Otieno**
> Amina: Hamjambo wasikilizaji. Leo tuko na Bw. Otieno, afisa wa usafi wa kaunti. Karibu, bwana. Otieno: Asante, Amina. Amina: Ni changamoto gani kubwa unayoipata katika soko letu? Otieno: Watu wengi hutupa maganda ya matunda na mifuko chini badala ya kuyaweka kwenye mapipa. Amina: Mmechukua hatua gani? Otieno: Tumeweka mapipa ishirini na kuajiri vijana kumi kufagia kila jioni. Amina: Samahani, ulisema vijana kumi au kumi na wawili? Otieno: Kumi. Amina: Wananchi wanaweza kusaidia vipi? Otieno: Kila mmoja atupe taka mahali pake, na wafanyabiashara wafagie mbele ya vibanda vyao. Amina: Asante sana kwa kukubali kuhojiwa. Otieno: Ni furaha yangu.
> Vipengele vya kusikiliza mahojiano: (1) kutulia na kumtazama anayezungumza, (2) kutambua mhojaji na mhojiwa, (3) kuzingatia maswali na kusikiliza majibu yote bila kukatiza, (4) kuandika hoja kuu kwa ufupi, (5) kuonyesha ishara za kusikiliza kama kutikisa kichwa, (6) kuuliza swali la kufafanua, kama Amina alivyouliza kuhusu idadi ya vijana.

Pia unapata kifurushi hiki kama faili ya Word inayoharirika, ili ubadilishe kipindi chochote kifae darasa lako kabla ya kuchapisha. Vipindi vinafuata mpangilio wa mtaala wa KICD.

YALIYOMO

Na.	Kipindi	Mada	Ukurasa
1	Vipengele vya kuzingatia unaposikiliza mahojiano kuhusu usafi wa soko la mji	1.1.1 Kusikiliza na Kujibu Mahojiano	5
2	Kujibu mahojiano ipasavyo na kuigiza mahojiano kuhusu usafi wa kituo cha mabasi	1.1.1 Kusikiliza na Kujibu Mahojiano	9
3	Kusoma kifungu 'Mtaro wa Soko la Kilimani' na kudondoa habari mahususi	1.2.1 Kusoma kwa Ufahamu: Kifungu cha Simulizi	13
4	Kupanga matukio ya 'Mtaro wa Soko la Kilimani', kutabiri na kufasiri	1.2.1 Kusoma kwa Ufahamu: Kifungu cha Simulizi	17
5	Kutambua matumizi ya alama ya hisi na ritifaa katika matini kuhusu usafi wa sehemu za umma	1.3.1 Viakifishi: Alama ya Hisi na Ritifaa	20
6	Kutumia alama ya hisi na ritifaa ipasavyo katika kifungu na shairi kuhusu usafi wa sehemu za umma	1.3.1 Viakifishi: Alama ya Hisi na Ritifaa	24
7	Kutambua viwakilishi vya nafsi, vionyeshi na vya idadi katika kifungu kuhusu usafi wa bustani ya umma	1.4.1 Viwakilishi vya Nafsi, Vionyeshi na vya Idadi	27
8	Kutumia viwakilishi vya nafsi, vionyeshi na vya idadi katika sentensi na aya kuhusu usafi wa kituo cha afya	1.4.1 Viwakilishi vya Nafsi, Vionyeshi na vya Idadi	31
9	Kutambua na kutamka sauti /g/ na /gh/ katika silabi na maneno kuhusu matumizi ya dawa	2.1.1 Kusikiliza kwa Kina: Sauti /g/ na /gh/	35
10	Kutumia maneno yenye /g/ na /gh/ katika kifungu na mazungumzo kuhusu kumeza dawa kwa maagizo ya daktari	2.1.1 Kusikiliza kwa Kina: Sauti /g/ na /gh/	38
11	Kuchagua matini ya kusoma na kueleza ujumbe wake: mfano 'Kabati la Dawa la Bibi'	2.2.1 Kusoma kwa Mapana: Matini ya Kujichagulia	42
12	Kutambua na kutumia msamiati kutoka matini ya kujichagulia na kujaza shajara ya usomaji	2.2.1 Kusoma kwa Mapana: Matini ya Kujichagulia	46
13	Umuhimu na muundo wa barua ya kirafiki ya kutoa shukrani	2.3.1 Barua ya Kirafiki ya Kutoa Shukrani	50
14	Kuandika barua ya kirafiki ya kumshukuru mhudumu wa afya kwa ushauri kuhusu matumizi ya dawa	2.3.1 Barua ya Kirafiki ya Kutoa Shukrani	54
15	Kutambua viwakilishi vya sifa, vya pekee na viulizi katika matini kuhusu matumizi ya dawa	2.4.1 Viwakilishi vya Sifa, vya Pekee na Viulizi	58
16	Kutumia viwakilishi vya sifa, vya pekee na viulizi katika mazungumzo na aya kuhusu dawa salama	2.4.1 Viwakilishi vya Sifa, vya Pekee na Viulizi	62
17	Dhana na sifa za mighani: mfano 'Shujaa Mwakio na Ukame Mkuu'	3.1.1 Hadithi: Mighani	66
18	Vipengele vya uwasilishaji wa mighani na kusimulia mighani mbele ya hadhira	3.1.1 Hadithi: Mighani	70
19	Maana ya tamthilia na kusoma Onyesho la Kwanza la 'Mkokoteni wa Bahati'	3.2.1 Kusoma kwa Kina: Tamthilia	74
20	Sifa za tamthilia kama utanzu wa fasihi andishi kupitia 'Mkokoteni wa Bahati' na tamthilia teule	3.2.1 Kusoma kwa Kina: Tamthilia	78

21	Kubaini wazo moja kuu na kupanga aya za insha ya masimulizi kuhusu dhiki za wanyama	3.3.1 Insha za Kubuni: Insha ya Masimulizi	82
22	Kuandika insha ya masimulizi yenye wazo moja kuu katika kila aya kuhusu kumwokoa mnyama	3.3.1 Insha za Kubuni: Insha ya Masimulizi	86
23	Kutambua viwakilishi vimilikishi na visisitizi katika matini kuhusu utunzaji wa mifugo	3.4.1 Viwakilishi Vimilikishi na Visisitizi	90
24	Kutumia viwakilishi vimilikishi na visisitizi ipasavyo katika sentensi na kifungu kuhusu kuwatunza wanyama wa nyumbani	3.4.1 Viwakilishi Vimilikishi na Visisitizi	94
25	Dhana na sifa za visasili: mfano 'Chanzo cha Ziwa Tamu'	4.1.1 Hadithi: Visasili	98
26	Vipengele vya uwasilishaji wa visasili na kuwasilisha kisasili darasani	4.1.1 Hadithi: Visasili	102
27	Vipengele vya kusoma kwa ufasaha na kusoma kifungu 'Msitu Wetu, Utajiri Wetu' kwa matamshi bora	4.2.1 Kusoma kwa Ufasaha	106
28	Kusoma taarifa ya habari kwa kasi ifaayo (maneno 100 kwa dakika), sauti na ishara zifaazo	4.2.1 Kusoma kwa Ufasaha	110
29	Kutambua mbinu za lugha, wahusika na mandhari katika insha ya masimulizi 'Mto Uliorudi Kuimba'	4.3.1 Insha za Kubuni: Insha ya Masimulizi	114
30	Kuandika insha ya masimulizi kuhusu matumizi bora ya maliasili kwa kutumia mbinu za lugha, wahusika na mandhari	4.3.1 Insha za Kubuni: Insha ya Masimulizi	118
31	Maana ya hali ya mazoea na hali timilifu na kuvibainisha vitenzi vyake katika matini kuhusu maliasili	4.4.1 Nyakati na Hali: Hali ya Mazoea na Timilifu	122
32	Kutumia hali ya mazoea na hali timilifu katika sentensi na aya kuhusu kuhifadhi maji na nishati	4.4.1 Nyakati na Hali: Hali ya Mazoea na Timilifu	126
33	Maana ya maagizo, miktadha yake na sifa za maagizo yafaayo: ratiba ya usafi wa darasa	5.1.1 Kusikiliza Maagizo	130
34	Kutoa na kupokea maagizo ipasavyo: maagizo ya kuandaa chai nyumbani	5.1.1 Kusikiliza Maagizo	134
35	Kusoma kifungu 'Mhandisi wa Kijiji Chetu' na kudondoa habari mahususi	5.2.1 Kusoma kwa Ufahamu	138
36	Kueleza maana ya msamiati kulingana na muktadha na kusoma kifungu 'Zamu ya Baba Jikoni'	5.2.1 Kusoma kwa Ufahamu	142
37	Kutambua insha ya maelekezo na kujadili sifa zake: 'Jinsi ya Kupika Ugali'	5.3.1 Insha ya Maelekezo	146
38	Kuandika insha ya maelekezo yenye anwani na mpangilio ufaao: 'Jinsi ya Kufua Sare ya Shule'	5.3.1 Insha ya Maelekezo	150
39	Maana na viambishi vya wakati uliopita hali timilifu (-li- + -me-) na wakati ujao hali timilifu (-ta- + -me-)	5.4.1 Nyakati na Hali: Wakati Uliopita na Ujao Hali Timilifu	154
40	Kutumia wakati uliopita na ujao hali timilifu katika sentensi na kifungu kuhusu kugawana majukumu nyumbani	5.4.1 Nyakati na Hali: Wakati Uliopita na Ujao Hali Timilifu	158

ELIMU254

Vipengele vya kuzingatia unaposikiliza mahojiano kuhusu usafi wa soko la mji

SHULE	MWALIMU	TAREHE
DARASA / MKONDO	MUDA	IDADI (WAV / WAS)

MATOKEO MAALUM YANAYOTARAJIWA

Kufikia mwisho wa kipindi, mwanafunzi aweze: a) kutambua vipengele vya kuzingatia katika kusikiliza mahojiano; b) kusikiliza mahojiano kuhusu usafi wa sehemu za umma na kueleza hoja zake kuu

MASWALI DADISI

- Je, ni vipengele vipi vinavyofaa kuzingatiwa katika kusikiliza mahojiano?

UMILISI WA KIMSINGI, MAADILI NA MASUALA MTAMBUKO KATIKA KIPINDI HIKI

UMILISI	**Mawasiliano na ushirikiano**	Wanafunzi wanaeleza mawazo yao kwa mwenzao na kuwasilisha matokeo kwa kikundi.
UMILISI	**Ujuzi wa kidijitali**	Wanafunzi wanatumia simu, kipakatalishi au kompyuta ya darasa kusikiliza, kusoma au kukagua kazi.
UMILISI	**Ubunifu**	Wanafunzi wanabuni sentensi, mifano au njia zao wenyewe za kuonyesha wazo.
MAADILI	**Heshima**	Wanafunzi wanawasikiliza wenzao wanapozungumza na kupokea masahihisho kwa adabu.
MAADILI	**Upendo**	Wanafunzi wanamsaidia mwenzao anayekwama.
MAADILI	**Uwajibikaji**	Wanafunzi wanatunza vifaa vya pamoja na kumaliza kila kazi.
SUALA MTAMBUKO	**Masuala ya afya na mazingira**	Mifano inahusu tabia bora za afya nyumbani na shuleni.
SUALA MTAMBUKO	**Elimu ya mazingira na tabia nchi**	Mifano inahusu utunzaji wa mazingira ya shule na ya nyumbani.

NYENZO ZA KUJIFUNZIA

Mahojiano yaliyorekodiwa kwenye redio, rununu au tarakilishi (yatumike chini ya uangalizi) | Chati ya vipengele vya kusikiliza na kujibu mahojiano | Kipaza sauti bandia | Kadi za maswali ya mahojiano

MPANGILIO WA UJIFUNZAJI

Darasa zima kwa utangulizi na hitimisho; wawili wawili au vikundi vya wanafunzi wanne hadi watano kwa mazoezi ya kuongozwa; kazi ya kibinafsi kwa mazoezi ya kujitegemea.

MSAMIATI

mahojiano | mhojaji | mhojiwa | swali la wazi | swali funge | kudadisi | kufafanua | sehemu za umma | taka | pipa la taka

KIPINDI KWA MUHTASARI

Utangulizi	Mwalimu aonyesha	Kwa uongozi	Kibinafsi	Hitimisho
dak 6	dak 9	dak 10	dak 9	dak 6

HATUA ZA KIPINDI

Hatua	Dakika	Mwalimu	Wanafunzi
Utangulizi	6	Wasalimie wanafunzi na uulize: "Mwalimu anauliza: "Mwanahabari akija shuleni kumhoji mwalimu mkuu, ni nani huuliza maswali na ni nani hujibu?" Wanafunzi wanataja majina "mhojaji" na "mhojiwa"." Pokea majibu mawili au matatu, yahusishe na kazi ya awali, kisha taja matokeo ya leo.	Wanajibu swali la utangulizi, wanakumbuka wanachokijua na wanasoma matokeo kwa sauti.
Hatua ya 1: Mwalimu aonyesha	9	Waongoze wanafunzi kupitia "Mahojiano ya redio: Mwanahabari Amina na Afisa wa Usafi, Bw. Otieno" (mahojiano na vipengele vyake kwenye ukurasa unaofuata), ukieleza unapoendelea. Tumia mahojiano yaliyorekodiwa kwenye redio, rununu au tarakilishi (yatumike chini ya uangalizi), chati ya vipengele vya kusikiliza na kujibu mahojiano, kipaza sauti bandia. Waombe wanafunzi watabiri kinachofuata kabla hujakionyesha.	Wanatazama, wanatabiri hatua inayofuata, wanauliza maswali na kuandika hatua muhimu madaftarini.
Hatua ya 2: Mazoezi kwa uongozi	10	Toa maswali 1 na 2. Zunguka kwenye vikundi, uliza "Unajuaje?" na urekebishe makosa kwa upole papo hapo.	Wanafanya kazi wawili wawili au katika vikundi vidogo, wanaelezana kila hatua na kukagua majibu ya wenzao.
Hatua ya 3: Mazoezi ya kibinafsi	9	Toa maswali 3 na 4 kama kazi ya kibinafsi. Sahihisha unapozunguka na uandike wanaohitaji msaada kipindi kijacho.	Wanafanya kazi peke yao, kisha wanabadilishana madaftari na wenzao ili kukagua.
Muhtasari na hitimisho	6	Waombe wanafunzi wawili au watatu waeleze wazo kuu kwa maneno yao wenyewe. Toa swali hili la kuhitimisha na ukague majibu: "Ni swali gani la kufafanua ambalo Amina aliuliza na kwa nini?"	Wanaeleza wazo kuu kwa maneno yao wenyewe na kujibu swali la kuhitimisha madaftarini.

MAHOJIANO NA VIPENGELE VYAKE

Mahojiano ya redio: Mwanahabari Amina na Afisa wa Usafi, Bw. Otieno

Amina: Hamjambo wasikilizaji. Leo tuko na Bw. Otieno, afisa wa usafi wa kaunti. Karibu, bwana. Otieno: Asante, Amina. Amina: Ni changamoto gani kubwa unayoipata katika soko letu? Otieno: Watu wengi hutupa maganda ya matunda na mifuko chini badala ya kuyaweka kwenye mapipa. Amina: Mmechukua hatua gani? Otieno: Tumeweka mapipa ishirini na kuajiri vijana kumi kufagia kila jioni. Amina: Samahani, ulisema vijana kumi au kumi na wawili? Otieno: Kumi. Amina: Wananchi wanaweza kusaidia vipi? Otieno: Kila mmoja atupe taka mahali pake, na wafanyabiashara wafagie mbele ya vibanda vyao. Amina: Asante sana kwa kukubali kuhojiwa. Otieno: Ni furaha yangu.

Vipengele vya kusikiliza mahojiano: (1) kutulia na kumtazama anayezungumza, (2) kutambua mhojaji na mhojiwa, (3) kuzingatia maswali na kusikiliza majibu yote bila kukatiza, (4) kuandika hoja kuu kwa ufupi, (5) kuonyesha ishara za kusikiliza kama kutikisa kichwa, (6) kuuliza swali la kufafanua, kama Amina alivyouliza kuhusu idadi ya vijana.

MASWALI YA MAZOEZI - PAMOJA NA MAJIBU KWA MWALIMU

Na.	Swali	Jibu
1	Mhojaji na mhojiwa katika mahojiano haya ni akina nani?	**Mhojaji ni Amina (mwanahabari); mhojiwa ni Bw. Otieno (afisa wa usafi)**
2	Taja changamoto kubwa ya usafi sokoni kwa mujibu wa Bw. Otieno.	**Watu hutupa maganda ya matunda na mifuko chini badala ya kuyaweka kwenye mapipa**
3	Kaunti imechukua hatua gani mbili?	**Imeweka mapipa ishirini na kuajiri vijana kumi kufagia kila jioni**
4	Ni swali gani la kufafanua ambalo Amina aliuliza na kwa nini?	**"Ulisema vijana kumi au kumi na wawili?" Alitaka kuhakikisha amepata idadi sahihi**

KOSA LA KAWAIDA LA KUEPUKA

Wanafunzi wengine huandika kila neno wanalosikia na kupoteza hoja. Wafundishe kuandika maneno muhimu tu, kama "mapipa 20" au "vijana 10".

KIGEZO CHA TATHMINI - VIWANGO VINNE VYA CBC

Kiwango	Anachoweza kufanya mwanafunzi
Kuzidi matarajio (EE)	Anaweza kutambua vipengele vya kuzingatia katika kusikiliza mahojiano kwa ujasiri na usahihi, kueleza mbinu aliyotumia, na kutumia ujuzi huu katika hali mpya.
Kufikia matarajio (ME)	Anaweza kutambua vipengele vya kuzingatia katika kusikiliza mahojiano kwa usahihi katika hali anazozifahamu; hutambua na kurekebisha makosa madogo bila msaada.
Kukaribia matarajio (AE)	Anaweza kutambua vipengele vya kuzingatia katika kusikiliza mahojiano kwa kiasi, au kwa kukumbushwa na mwalimu au mwenzake; hufanya makosa kadhaa.
Chini ya matarajio (BE)	Bado hawezi kutambua vipengele vya kuzingatia katika kusikiliza mahojiano bila msaada wa moja kwa moja; anahitaji kufundishwa tena kwa kutumia vitu halisi.

MSAADA NA SHUGHULI ZA ZIADA

Wanafunzi wanaohitaji msaada	Cheza au soma mahojiano kwa vipande vya maswali mawili. Baada ya kila kipande, mwanafunzi ataje swali lililoulizwa na jibu lake kwa sentensi moja.
Wanafunzi walio tayari kwa zaidi	Eleza kwa nini ni muhimu kumsikiliza mhojiwa hadi mwisho kabla ya kuuliza swali lingine. (Jibu: Ili kupata jibu lote bila kukosa habari muhimu, kumheshimu mhojiwa na kuepuka kuuliza swali ambalo tayari amelijibu)
Ujumuishaji	Waketishe wanafunzi wenye uoni hafifu karibu na ubao na usome kwa sauti kila unachoandika; tumia vifaa vikubwa, wazi na vinavyoweza kuguswa; ruhusu muda wa ziada; mweke na mwenzake mvumilivu; tumia ishara au Lugha ya Ishara ya Kenya kwa maneno muhimu.

KAZI YA NYUMBANI NA UFUATILIAJI

Andika tena maswali 3 na 4 kwa unadhifu katika daftari. Kisha mweleze mtu nyumbani ulichojifunza kuhusu "vipengele vya kuzingatia unaposikiliza mahojiano kuhusu usafi wa soko la mji" na ulete swali lako moja la kuuliza kipindi kijacho.

KUJITATHMINI KWA MWALIMU

- Je, kila mwanafunzi alipata nafasi ya kushika vifaa au kueleza mawazo yake?
- Je, wanafunzi wengi walifikia matokeo? Andika majina ya wale ambao hawakuyafikia.
- Je, kasi ilifaa — kuna hatua iliyochukua muda mrefu au mfupi mno?
- Ni umilisi na maadili gani niliyoona wanafunzi wakionyesha?
- Nitabadilisha nini nitakapofundisha kipindi hiki tena?

TAFAKARI KUHUSU KIPINDI / MAONI YA MWALIMU

Andika baada ya kufundisha - kilichofaulu, cha kubadilisha, na wanafunzi wanaohitaji ufuatiliaji.